

Til fylkeskommunene – gjennomføring av skolevalget 2023

Utdanningsdirektoratet inviterer alle landets videregående skoler til å gjennomføre skolevalget 4. og 5. september. Det er viktig at skoleeier samarbeider tett med skolene og ungdomspartiene i fylket.

ARTIKKEL | SIST ENDRET: 23.08.2023

Vi anbefaler å gjennomføre valget på de offisielle skolevalgdatoene, men skolene kan velge å avholde valget uken før, fra 28. august.

Skolevalg er en del av demokratiopplæringen i skolen. Her kan elevene delta aktivt i politiske diskusjoner, få kunnskap om ulike politiske retninger og selv avgi egen stemme. Skolevalget 2023 gjennomføres som urnevalg, i likhet med det ordinære valget.

Det er viktig at alle elever ved videregående skoler får delta, enten elevene følger studiespesialiserende eller yrkesfaglige utdanningsprogram.

Fylkeskommunen som koordinator

Utdanningsdirektoratet oppfordrer fylkeskommunen til å holde god kontakt med ungdomspartiene og skolene, for å sikre best mulig logistikk rundt debatter og valgtorg i fylket. Skolevalget krever mange ressurser av ungdomspartiene. Det kan være utfordrende å fordele partienes lokale representanter mellom skoler, hvis debatter og valgtorg på ulike skoler i samme fylke kolliderer. Dette gjelder også de private videregående skolene.

Ungdomspartiene har et sterkt ønske om at fylkeskommunene god tid i forveien går i dialog med dem sentralt om organisering av skoledebatt og valgtorg.

Likest mulig opplegg på skolene

Utdanningsdirektoratet oppfordrer fylkeskommunen til å legge opp til likest mulig opplegg for sine skoler. Vi har snakket med ungdomspartiene, Elevorganisasjonen og LNU om erfaringene deres med skolevalgene de siste årene. På bakgrunn av erfaringer og tilbakemeldinger, anbefaler Utdanningsdirektoratet følgende opplegg:

Debatt og valgtorg

- Vi anbefaler at skolene arrangerer både debatt og valgtorg samme dag.
- Skolevalget krever mange ressurser av ungdomspartiene. Det er en fordel om fylkeskommuner legger opp reiseplan, slik at det er praktisk mulig å holde skoledebattene.
- Vi anbefaler at debatten varer minst 60 minutter, men ikke mer enn 90 minutter. Lengden avhenger av antall deltakere.
- Debatten må forberedes og ledes på en god måte. Ordstyrer for debatten bør være ungdom, for eksempel en tillitsvalgt fra Elevorganisasjonen, eller elev som har tatt ordstyrerkurs.
- Vi anbefaler at skolene benytter seg av eventuelle ordstyrerkurs i regi av LNU, Elevorganisasjonen eller tilsvarende.
- Vi anbefaler å begrense antallet partier i skoledebatten. Skolevalg er primært en del av elevenes demokratiopplæring og skal foregå på skolens premisser. Evalueringen etter forrige skolevalg viste at det ikke bør delta mer enn ni partier i skoledebatten. En måte å begrense antallet partier på, er å invitere inn partiene som hadde en oppslutning på minst 1 prosent i fylket ved forrige stortingsvalg. Vi oppfordrer til dialog for å komme frem til best mulig løsning for dette lokalt. Begrunnelsen for denne anbefalingen er knyttet til den praktiske og pedagogiske gjennomføringen av debatten.
- Målet er en generell politisk debatt med sentrale og nasjonale politiske spørsmål som er relevante for ungdom. Tema for debatten bør være bestemt av ungdom (elever, elevråd, Elevorganisasjonen), og ungdomspartiene må få informasjon om temaene god tid i forveien.
- Kjøreregler for debatten må avklares og informeres om i løpet av våren 2023.
- Valgtorg bør avholdes etter skoledebatten, med varighet på 30-60 minutter.
- Det vil bli satt en sperrefrist på resultatene, slik at skolene ikke skal frigjøre sine resultater før vi har publisert resultatene fra enkeltskolene.
- Betingelser for debatter ved skolevalgene bygger på lovverket om ytringsfriheten. Hverken politiske parti eller skolens administrasjon skal bygge inn noen form for sensur av politiske ytringer. Dersom skoler velger å finne løsninger på informasjonsflyt som avviker fra ordinær åpen informasjon, kan vi velge å ikke publisere data fra denne skolen.

Påmelding til skolevalget

Påmelding til skolevalget skjer i mars 2023. Da vil alle videregående skoler få en e-post med lenke til påmelding.

Meld inn kontaktperson

Det er Sikt - Kunnskapssektorens tjenesteleverandør, som har det praktiske ansvaret for å gjennomføre skolevalget. Skoleeier skal utpeke en kontaktperson for valget som skolene forholder seg til, og som Sikt og ungdomspartiene lokalt kan henvende seg til.

Vi ber om at fylkeskommunen melder inn en kontaktperson til skolevalg@udir.no.

Spørsmål?

Les mer om skolevalget på udir.no, eller ta kontakt med oss på skolevalg@udir.no.
For informasjon om de ordinære valgene, se valg.no.

Lykke til med gjennomføringen av skolevalget 2023!